

om, at han i sin Næringsdrift ikke selv har været saa forfærdelig angstelig, men at han har grebet raff til, og at Lykken saa har lønnet hans Foretagender. — Det er fra de Herrer Finantsmænds Side — og imod deres Autoritet optræder jeg overordentlig nødtigt — blevet skarpt udhævet, at man ikke bør indlade sig paa de her foreslaaede Foretagender. Men Sagen stiller sig ganske anderledes for os Landmænd. Naturligviis maa man holde sig indenfor en vis fornuftig Begrænsning; men der er vistnok ikke en eneste af de Herrer Landmænd, der sidde her i Salen, uden at han ikke alene een Gang, men flere Gange enten har angrebet sin Kassebeholdning eller gjort Laan for at iværksætte Foretagender, om hvilke han med fuldkommen Sikkerhed vidste, at de ikke lovede ham nogen høi Rente, men som han deels haabede skulde bringe ham indirecte Fordeel og deels vidste, at han maatte foretage, fordi man kun til en vis Grad kan blive ved at staae isoleret, men maa følge med Omverdenen. Men saaledes gaaer det virkelig ogsaa med Staten. En enkelt Stat kan ikke blive staaende paa et ganske isoleret Standpunkt, men den maa følge den samme Vej som alle andre Stater. — Det ærede 7de Medlem for Kjøbenhavn (David) fremførte endnu som en Indvending imod, at Staten anlagde flere Jernbaner i Nørrejylland, at der saa vilde fremkomme stedse stigende Fordringer om nye Jernbaneanlæg. Ja, mine Herrer, det er fuldkommen sandt, hvad det ærede Medlem i saa Henseende udtalte. Hver Gang der paa Rigsdagen bliver forhandlet om Forslag til en Jernbanelov, saa dukker der strax Fordringer op om nye Jernbaner, saa paa det ene og saa paa det andet Sted af Landet. Vi have jo seet, at der i den allerførste Tid er fremkommet Forslangender om Jernbaner paa Lolland og om Jernbaner i Holbæk Amt, og det skulde slet ikke undre mig, om vi en Dag hørte Fordringer fremsatte om at faae anlagt en Jernbane fra Nykjøbing i Ddsøherred til Holbæk og en Jernbane fra Jagerspris til Roeskilde; jeg for mit Vedkommende skulde nu slet ikke have Noget imod, at man anlagde en Jernbane fra Jagerspris til Roeskilde, der vilde give Hornsøherred en meget let Forbindelse med den øvrige Deel af

Landet. Men det forekommer mig dog, at det ikke vil kunne blive saa overordentligt vanskeligt at afvise slige Fordringer. Det forekommer mig, at der er en betydelig Forskjel mellem Nødvendigheden af en Jernbane paa Lolland, som er en lang smal Ø med mange og ret gode Havne, og Nødvendigheden af en Jernbane i Holbæk Amt, som ikke har mere end nogle ganske faa Mile til den vestjællandske Jernbane, og som desuden har to gode Afskibningssteder, nemlig Holbæk og Kallundborg, hvorover dets allerfleste Producter udføres directe uden nogenstunde at komme til Kjøbenhavn —, og saa Forholdet paa Jyllands Vestkyst; hvor der ikke er en eneste Havn, og hvor de have lange, lange Strækninger til Jernbanestationerne paa Østkysten. Naar dette er Tilfældet, saa synes det mig ikke, at det vil kunne være vanskeligt, hverken for en Regering eller for en Repræsentation, at sige Nei til det Slags Fordringer.

Der er endnu et Punkt i det foreliggende Lovforslag, som jeg skal tillade mig at dvæle et Øieblik ved, og det er Bestemmelsen om, at endeel af disse Baner skulde anlægges som lettere, bredsporede Locomotivbaner. Den ærede 1ste Landssthingsmand for 10de Kreds (Jessen) henlevede i sit Fordrag igaar Opmærksomheden paa, om det ikke var rigtigst at anlægge disse Jernbaner som smalsporede istedetfor som bredsporede. Jeg kan imidlertid for mit Vedkommende fuldkomment tiltræde, hvad der i Folkethingsudvalgets Betænkning i denne Sag er udtalt med Hensyn til Bygningen af Banerne, hvilket ogsaa er blevet tiltraadt af den høitagtede Indenrigsminister. Jeg troer, at man har fuldkommen Ret i den Betragtning, at man bør bygge disse Baner som bredsporede, lettere Baner, men gjøre hele Underbygningen saaledes, at man senere med Lethed kan forandre dem til svære Locomotivbaner. Naar den ærede 1ste Landssthingsmand for 10de Kreds anførte, at man i flere Lande og navnlig i Sverrig var staaet ind paa det smalsporede Jernbanesystem, saa troer jeg, at han i saa Henseende besandt sig i en fuldstændig Bilsfarelse, thi jeg veed med fuldkommen Sikkerhed, at samtlige Stambaner i Sverrig ere anlagte med samme Sporvidde som Hovedbanerne i Cu-